

การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

THE PROBLEM AND GUIDELINE IN PROVISION OF LEARNER – CENTERED METHOD IN SCHOOL UNDER THE OFFICE OF THE SECONDARY SCHOOL ZONE 26

ณัชชา ศรีเศรษฐา¹, จำเนียร พลหาญ², สมชาย วงศ์เกษม³

Nuchcha Srisettha¹, Chumnian Polharn², Somchai Wongkasem³

¹นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

²อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ปีการศึกษา 2554 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน และกลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 317 คน รวม 387 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 – 0.80 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test และ F-test (One – way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านการจัดการเรียนรู้

2. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน เพื่อกำหนดนโยบายและการวางแผนที่ชัดเจนในการบริหารจัดการสถานศึกษา และมีการกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างชัดเจน

3.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมผู้บริหารและบุคลากรเพื่อร่วมกันคิดวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกชั้นและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับเกณฑ์มาตรฐานชั้นต่ำ มีการแต่งตั้งมอบหมายให้บุคลากรทำหน้าที่ในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลายทางด้านวิชาการรวมทั้งการปฏิรูปหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อชุมชน และท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรที่ต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3 ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยส่งเสริมกิจกรรมในด้านวิชาการ มีการส่งเสริมด้านแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้รับรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันสำคัญ และสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสมมีความยืดหยุ่นสามารถประเมินนักเรียนได้ทุกกลุ่มและทุกสภาพของผู้เรียน

คำสำคัญ : ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Abstract

The purposes of this research were to : study The Problem and Guideline in Provision of Learner – Centered Method in School Under the Office of the Secondary School Zone 26 . Obtained by using the table of Krejcie and Morgan; and using the Stratified Random Sampling. The subjects comprised 387 people who school administrators and teachers. The research instruments were an 43-items 5-rating-scale questionnaire with a reliability of 0.95, and 3-items open-ended questionnaire. The collected data were analyzed using a microcomputer to calculate for percent, mean, and standard deviation ; t-test (independent samples) and F-test were employed for testing hypotheses.

Findings of the research are as follows :

1. The administrators and teachers think about administration problem learns that emphasize the student in witness , generally and lay a side is in every side average , arrange from the average too much seek a little , be , administrative manage , learning side of the student , and administration side learns.

2. The administrators and teachers think about administration problem learn that emphasize the student in witness of the school , be under area education high school education office , 26 borders generally and lay every side different side important implily statistics way that .05 level and The administrators and teachers who work in the school where have the size differently think about administration problem learn that emphasize the student in witness of the school , be under area education high school education office 26 borders generally and lay every side different side important implily statistics way at .05 levels ,

3. The suggestion in the administration s learn that emphasize the student in witness s of the school be under area education high school education office , 26 borders can can conclude as follows

3.1 administrative manage , the school is supposed to state education now , problem , and have appointed committee works , for policy specification and planning distinct in the administration manage the school , and have course specification correspond development quality student trend clearly

3.2 administration side learns , the school is supposed to the arrangement meets the executive and the personnel for accompany with to think analyse way education achievement of every student and compare with the achievement with standard minimum standard , there is havingappointed assigns the personnel performs in seeking trend in the remedy for develops the course has the variety of technical and course school reform , for the community , and the locality , give come in participate in in course specification that must (hold,seize) the student in witness.

3.3 learning side of the student , the school is supposed to arrangement activity push for develops the student by encourage the activity in the sense of technical , there is side place push learns to give the student , receive know folk important wisdom , and the school , should encourage have the community comes in to participate in , in administration evaluation learns that emphasize the student in witness by use standard that have to is appropriate have the flexibility has can to assess a student every the group and every the state of the student ,

Key words : The Problem and Guideline in Provision, The Provision of Learner – Centered Method

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และรัฐต้องจัดการศึกษา อบรม และ สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยศิลปะวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวินิจฉัยและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของชาติ [1] ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มี สาระสำคัญในการมุ่งเน้นให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์สมบุรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ฉะนั้นการ พัฒนาคุณภาพ คือ การให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ จึงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยเอื้อกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและคงปฏิเสธไม่ได้ว่า ปัจจัยที่สำคัญคือ ครู

การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการ พัฒนาตนเองแบบยั่งยืน ไปสู่ความเป็นคนเก่ง ดี มีสุข เกิดการพัฒนาทุก ๆ ด้านทั้งกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมไป พร้อม ๆ กัน อันเป็นภารกิจที่มีกฎหมายรองรับ ซึ่งครูอาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีถือปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตาม เจตนารมณ์ของกฎหมาย ไม่ใช่นโยบายหรือแผนงานที่ใครจะทำก็ได้ ไม่ทำก็ได้ ด้วยความจำเป็นดังกล่าวครูผู้สอนและผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ต้องทบทวนบทบาทของตนเองว่า การจัดการเรียน การสอนที่ตนกำลัง ดำเนินการอยู่ มีคุณภาพถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยและสังคมโลกปัจจุบันมากน้อยเพียงใด ถึงเวลาที่ ทุกคนจะต้องร่วมใจกันปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูผู้สอนต้องมึ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ [2]

จากสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญปัจจุบัน พบว่า การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนยังไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ถึงแม้จะมีการส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการส่งเสริมการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่จากการติดตามผลการดำเนินงานพบว่า ครูส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูป โดยพบว่าสถานศึกษาและครูยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ได้มากเท่าที่ควร ซึ่งผลการประเมินคุณภาพภายนอกศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีสถานศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประมาณร้อยละ 39.2 และมีสถานศึกษาร้อยละ 34.2 ที่ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูไม่เข้าใจวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการสอนแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ส่วนใหญ่ใช้วิธีมอบหมายงานให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเองเกือบทุกวิชาทำให้ผู้เรียนมีภาระงานมากเกินไป ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของผู้เรียน บางคนเกิดความเบื่อหน่ายการเรียนและหนีเรียน รวมทั้งก่อให้เกิดระบบลางานมากขึ้น [3] กล่าวไว้ว่า “ผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ทุกคนเห็นด้วย แต่มีปัญหาเรื่องการนำไปปฏิบัติ” และ [4] กล่าวไว้ในวิกฤติการณ์ผู้เรียนเป็นสำคัญว่า วิกฤติการณ์ผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นสถานการณ์แห่งความสับสน อันเนื่องมาจากกระแสการปฏิรูปการเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกฝ่าย ทั้งผู้เรียน ผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ปรับตัวไม่ทัน เกิดความเข้าใจผิดมีการนำไปปฏิบัติในบรรยากาศการเรียนแบบผิด ๆ ส่งผลต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้านมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้เรียน และไม่มีความชัดเจนสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 มีภารกิจในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ได้ดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2545 ได้จัดทำแผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2554 ขึ้น เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดกลยุทธ์สำคัญในการดำเนินการ คือ สร้างความเสมอภาคและเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เร่งปฏิรูปการศึกษาคุศลกร และกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ วิจัยและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ จัดการวางแผนเสริมสร้างเด็กให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาสถานศึกษาให้มีการประกันคุณภาพภายใน อย่างมีระบบและต่อเนื่องเพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจากการดำเนินการ ดังกล่าว พบว่า สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 มีปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญสับสนไม่ตรงกัน ครูผู้สอนยังคงยึดติดกับการเรียนการสอนแบบเก่า (Talk and Chalk) ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่พยายามที่จะยึดแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาทุกๆ ด้านพร้อมกัน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง สังคม และชุมชนได้เป็นอย่างดี เน้นการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมทั้งตัวผู้เรียนเอง ผู้ปกครอง สังคมและชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีส่วนในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่มีคุณค่าในชุมชนของตนเอง รู้จักนำทรัพยากรที่มีในชุมชนไปใช้ได้อย่างเต็มที่

จากความสำคัญดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามและขนาดของโรงเรียนทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 : ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้อันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร จำนวน 1,909 คน จำแนกได้ดังนี้
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน
 - 1.2 ครูผู้สอน จำนวน 1,824 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 387 คน จำแนกได้ดังนี้
 - 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน
 - 2.2 ครูผู้สอน จำนวน 317 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้อันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ระยะที่ 2 : ศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้อันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในครั้งนี้เป็นผู้ที่เคยทำหน้าที่ครูผู้สอน กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือมีผลงานทางวิชาการ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบ เจาะจง (Purposive Selection) โดยระหว่างสนทนากลุ่มได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึก คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เทปบันทึกการสนทนา รวมทั้งกล้องถ่ายภาพ ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยจดบันทึกในขณะที่ทำการสนทนากลุ่มและหลังจากดำเนินการสนทนากลุ่มแล้ว ผู้วิจัย ได้ทำการถอดเทปและสรุปตามประเด็นการสนทนากลุ่ม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการตีความและสร้าง ข้อสรุป ซึ่งข้อมูลที่ได้มีลักษณะเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะนำเสนอในลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

1. ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านการจัดการเรียนรู้

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ของบุคลากรที่มีสถานภาพ และขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า

2.1 ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กมีปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ทั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

3.1 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายและการประชุมวางแผนงานที่ชัดเจนในการบริหารจัดการสถานศึกษา (ความถี่ 25) สถานศึกษาควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ศึกษาปัญหาและแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานเพื่อรับผิดชอบในการบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพ (ความถี่ 10) และสถานศึกษาควรส่งเสริมในด้านการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ความถี่ 7)

3.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาควรมีการ ควรมีการจัดประชุมผู้บริหารและบุคลากรเพื่อร่วมกันคิดวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกชั้นและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (ความถี่ 33) สถานศึกษา ควรมีการแต่งตั้งมอบหมายให้บุคลากรเพื่อทำหน้าที่ในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลายทางด้านวิชาการรวมทั้งการปฏิรูปหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อชุมชน และท้องถิ่น (ความถี่ 18) และสถานศึกษาควรมีการจัดทำหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ออกการท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (ความถี่ 9)

3.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยส่งเสริมกิจกรรมในด้านวิชาการ ทักษะความรู้ การประกวดโครงการ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมคุณภาพด้านวิชาการอยู่เสมอ (ความถี่ 19) สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมด้านแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันสำคัญ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ความถี่ 15) และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูควรมีการวัดและประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความสามารถในการเรียนของผู้เรียน (ความถี่ 4)

4. ผลการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ สรุปผลได้ดังนี้

4.1 ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ศึกษาปัญหา และแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน ควรมีการกำหนดนโยบายและการวางแผนที่ชัดเจน ควรมีการกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อพิจารณาหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เวลาเรียนแนวดำเนินการ ให้

ตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการเรียน คำอธิบายในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งระบุเนื้อหาที่ต้องให้นักเรียนได้เรียน ตามลำดับ

4.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมผู้บริหารและบุคลากรเพื่อร่วมกันคิดวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกชั้นและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับเกณฑ์มาตรฐานชั้นต่ำ มีการแต่งตั้งมอบหมายให้บุคลากรทำหน้าที่ในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลายทางด้านวิชาการรวมทั้งการปฏิรูปหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อชุมชน และท้องถิ่น การจัดทำหลักสูตรต้องให้องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร ส่วนการจัดการเรียนการสอนต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาต้องมีการสอดแทรกการจัดการเรียนการสอนที่เน้นในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม อันติงามของท้องถิ่น การเน้นสาระการเรียนรู้แบบบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับชั้น มีการนำเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมาช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้จัดกิจกรรมและเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน

4.3 ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยส่งเสริมกิจกรรมในด้านวิชาการ เช่น การจัดประกวดผลงานวิชาการ แข่งขันทักษะความรู้ การประกวดโครงงาน เป็นต้น เพื่อส่งเสริมคุณภาพด้านวิชาการอยู่เสมอ มีการส่งเสริมด้านแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันสำคัญ ควรมีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน มีวิธีการ ดังนี้ 1) การวัดและประเมินความพร้อมของนักเรียน 2) การวัดและประเมินผลความรู้ในเรื่องที่จะเรียน เพื่อนำไปเทียบผลการเรียนรู้ภายหลังเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อดูพัฒนา การเรียนรู้เพิ่มของนักเรียน สถานศึกษาควรมีการสอดแทรกเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ความดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถสอดแทรกกิจกรรมได้ เช่น กิจกรรมค่ายคุณธรรม กิจกรรมจิตอาสาจิตสาธารณะ และกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น และสถานศึกษาควรมีส่งเสริมให้มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสมมีความยืดหยุ่นสามารถประเมินนักเรียนได้ทุกกลุ่มและทุกสภาพของผู้เรียน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านการจัดการเรียนรู้ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ในภาพรวมของสถานศึกษา มีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพจึงทำให้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประกอบกับ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 28 สอดคล้องกับ สุบิน ณ อัมพร [5] ;

สุรกิจ อุปันนท์ [6] ; อนันต์ ทิพย์อาสน์ [7] ; ประพิศ นาโควงศ์ [8] สมเกียรติ ไพรสินธุ์ [9]

2. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นบทบาทของผู้บริหารจะทำหน้าที่ในการสั่งการ และวางแผนทางในการดำเนินงาน ส่วนครูจะทำหน้าที่นำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติซึ่งในการดำเนินงาน ผู้บริหารก็คาดหวังจะทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายแต่ครูผู้สอนจะประสบปัญหาในการนำ

แนวทางไปปฏิบัติซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้ในทันทีนอกจากนี้ในการดำเนินการบางครั้งผู้บริหารสถานศึกษา และครู วิชาการ ประสานงานเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน เนื่องจากสภาพปัจจุบันบุคลากร ในสถานศึกษามีภาระหน้าที่ในความรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่มีเวลาที่จะได้รับการพัฒนาหรือสร้างความเข้าใจในการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากเพียงพอ และขาดการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้ ทำให้ผลการศึกษาเป็นไปในทิศทางที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับ จำเนียร สุกาญจนะ [10] ; สมเกียรติ ไพรสินธุ์ [9]

ส่วนผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กมี ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็น เช่นนี้เนื่องในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น สถานศึกษาศึกษาต่าง ๆ ที่มีขนาดต่างกัน มีการแข่งขัน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของตนให้มีคุณภาพเพียงพอต่อการประเมินคุณภาพจากองค์กรทุก 5 ปี เมื่อพิจารณาตามสภาพความเป็นจริงสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ย่อมจะมีความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากร และระบบการบริหารที่มีคุณภาพ จะมีศักยภาพและความสามารถที่เพียงพอสำหรับการดำเนินการรูปแบบการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก นั้นทำให้แสดงให้เห็นสถานศึกษาที่มีขนาด เล็กย่อมมีปัญหาในการบริหารงานมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่เน้นจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญเช่นเดียวกัน จำเนียร สุกาญจนะ [10] ; สำราญ โอตาการ [11] ; สมยศ สมภักดี [12]

3. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแต่งตั้ง คณะกรรมการทำงาน เพื่อกำหนดนโยบายและการวางแผนที่ชัดเจนในการบริหารจัดการสถานศึกษา และมีการกำหนด หลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างชัดเจน ด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีการจัด ประชุมผู้บริหารและบุคลากรเพื่อร่วมกันคิดวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกชั้นและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ กับเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ มีการแต่งตั้งมอบหมายให้บุคลากรทำหน้าที่ในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนา หลักสูตรให้มีความหลากหลายทางด้านวิชาการรวมทั้งการปฏิรูปหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อชุมชน และท้องถิ่น ให้เข้ามามี ส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร ที่ต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาควรมีการส่งเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยส่งเสริมกิจกรรมในด้านวิชาการ มีการส่งเสริมด้านแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับรู้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นอันสำคัญ และสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้เกณฑ์ที่มีเหมาะสมมีความยืดหยุ่นสามารถประเมินนักเรียนได้ทุกกลุ่มและทุกสภาพของผู้เรียน ซึ่ง ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับ สาคร มหาหิงค์ [13]

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จาก คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย ดร.จำเนียร พลหาร และ รศ.สมชาย วงศ์เกษม ที่ได้ให้ความอนุ เคาห์ ในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ นายบัณฑิต วิเทห์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวังยาวศึกษาวิทย์ นายสมทรัพย์ ภูโสดา ผู้อำนวยการโรงเรียนเขื่อนพิทยาสรรค์ และนางมยุรา พรหมอ้วน ครูชำนาญการพิเศษ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนได้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพ

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเป็นกลุ่มตัวอย่างและตอบแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และอาจารย์ ตลอดจนญาติพี่น้องที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนมาโดยตลอด คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอน ให้มีความรู้มีสติปัญญา ส่งผลให้ผู้ศึกษาค้นคว้าประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต และก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการดำเนินงาน การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- [2] สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2549). การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์.
- [3] รุ่ง แก้วแดง. (2549). ปรกาศคิด ปรกาศคำ รุ่งอรุณแห่งภูมิปัญญา แก้วมณีปฏิรูปการศึกษาไทย. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- [4] ปัญญา ทรงเสรี. (2549). วิกฤตการณ์ Child-Centered กับทางออกที่บอกได้. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนทีออฟ เดย์ จำกัด.
- [5] สุบิน ฅ อัมพร. (2548). สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. : (บริหารการศึกษา) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- [6] สุรกิจ อุพันธ์. (2548). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- [7] อนันต์ ทิพย์อาสน์. (2548). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. : (การบริหารการศึกษา)มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- [8] ประพิศ นาโควงศ์. (2550). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายนางัวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. : (การบริหารการศึกษา) นครพนม : มหาวิทยาลัยนครพนม. ถ่ายเอกสาร.
- [9] สมเกียรติ ไพรสินธุ์. (2550). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขิรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. : (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- [10] จำเนียร สุกาญจนะ. (2550). สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. ถ่ายเอกสาร.
- [11] สำราญ โอตาการ. (2547). การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. : (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- [12] สมยศ สมภักดี. (2551). การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- [13] สาคร มหาหิงค์. (2555). การพัฒนากระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. ปริญญาานิพนธ์ ค.ด. (การบริหารจัดการการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.